

כ"ד טבת ה'תשע"ד 27.12.13

מגזין מס' 260

שבת פרשת וארא/מברכים חודש שבט
קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

הפתיח הלאומי

לגלות כי העולם הוא טוב באמיתתו

משיחות אדוני אבי מורי ו"רבי (הרבי הרש"ב): יציאת מצרים היא היציאה ממצרים וגבולים; והחסידות היא - כדי לצאת מהמצרים והגבולים של העולם.

אך קיים הבדל: יציאת מצרים היא בתנועה של שבירה ועזיבה, לכן ברחו ממצרים; יציאת מצרים של חסידות היא בירור ותיקון - יציאה ממצרי וגבולות העולם על מנת להאירו. דהיינו להסיר את המיצר והגבול כדי לחשוף ולגלות את הפנימיות שבכל דבר וענין; ולחוש את האמת, שהעולם הוא טוב באמיתתו, מפני שזהו רצונו יתברך - שגם ההעלם וההסתר לא נבראו אלא כדי לתקנם. וזה נפעל - על ידי עבודת החסידות.

(מעובד על פי 'היום יום' כ"ה טבת)

לוח שיטורים

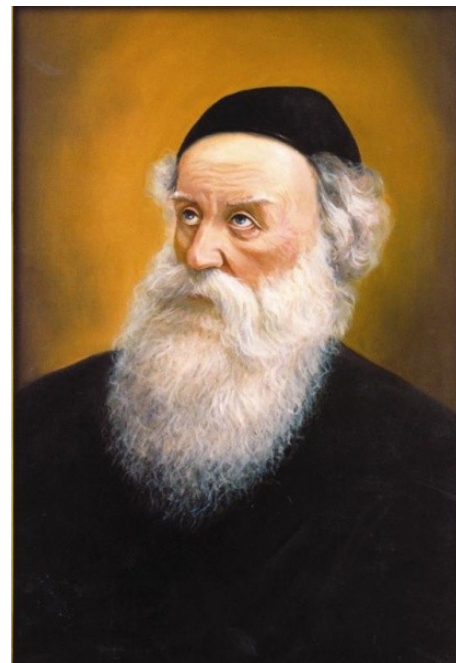
לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש... (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש.

יום	עיר	כתובת	שעה	הערות	איש קשר
חמישי כ"ג טבת 26/12/13	ירושלים	'שמיא' נחלאות, רח' עזרא רפאל 25 (ליד אגריפס)	20:30	שיעור שבועי	ברלה קרומבי 054-9-457-145
ראשון כ"ו טבת 29/12/13	קרית אונו	בית הכנסת חב"ד רח' יהואש 10	20:00	שיעור שבועי	חיליק 054-6-924-770
שלישי כ"ח טבת 31/12/13	תל אביב	'ממעל ממש' רח' המלך ג'ורג' 15	20:30	שיעור שבועי	חנוך וינר 054-770-88-57
רביעי כ"ט טבת 1/1/14	פתח תקוה	רח' פינחס חגין 7 כפר גנים (מאחורי קניון גנים)	21:30	אחת לשבועיים	סיגל 050-6-255-376 רצוי sms
שני ה' שבט 6/1/14	באר שבע	בית הכנסת על שם קדושי אשוויץ רח' אברהם אבינו 2	20:30	אחת לשבועיים	אריאל רוזנטל 054-472-49-06
רביעי ז' שבט 8/1/14	זכרון יעקב	אולם תכלית (מתנ"ס זכרון) דרך אהרן 4	20:30	אחת לשבועיים	שלומי 054-2-163-648

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

כ"ד טבת – יום ההילולא (הסתלקות) של האדמו"ר הזקן – רבי שניאור זלמן מלאדי.

אדמו"ר הזקן - רבי שניאור זלמן, 'בעל התניא' וה'שולחן ערוך', מייסד חסידות חב"ד - נולד בח"י אלול קה"ת (1745) לאביו רבי ברוך ולאמו הרבנית רבקה, בליאזני שבפלך מוהילוב בבלארוס (רוסיה הלבנה) שהיתה אז תחת שלטון פולין. הסתלק בליל מוצאי שבת פרשת שמות, כ"ד טבת תקע"ג, ונטמן בעיר האדיטש שעל גדות נהר 'פסל'. אדמו"ר הזקן הוא נינו של רבי יהודה ליווא בן בצלאל (המהר"ל מפראג) שמזרע דוד המלך.

דרך חדשה בעבודת ה'

אחד מעקרי תורת הנסתר הוא סוד גילגול הנשמות. נשמה אשר לא השלימה שליחותה בימי חייה, חוזרת שוב לעולם הזה כדי להשלים את שהחסירה במילוי תפקידה. בתורת החסידות והקבלה מבואר כי כולנו "נשמות ישנות", כלומר שבגלגול קודם היינו כאן בעולם, ועתה ירדה נשמתנו להיוולד שוב על מנת לתקן ולהשלים. אמנם ישנם יחידי סגולה אשר נשמתם היא

"נשמה חדשה". אלו הן נשמות שמעולם לא היו כאן בגילגול קודם, וזו להן ירידתן הראשונה לעולם הזה. גם באמות מידה אלוקיות, קשה להעריך גדולתן של נשמות אלו.

בכתבי האריז"ל מבואר כי בעוד כל נשמות ישראל שבכל הדורות הן ניצוצות מנשמתו האדירה של אדם הראשון, הנה לעומתן, "הנשמות החדשות", מעולם לא היו כלולות בנשמתו של אדם הראשון, והן נעלות ממנה לאין ערוך. נשמות אלה, שענינן גילוי עצמות האלוקות בעולם הזה, עתידות להתגלות לעתיד לבוא לאחר תחיית המתים, כנרמז בדברי הנביא: "כי הנני בורא את השמים החדשים והארץ החדשה".

ידועה עדותו של הבעל שם טוב הקדוש כי נשמת אדמו"ר הזקן, רבי שניאור זלמן היא נשמה חדשה, אשר ירידתה לעולם הזה אינה לשם תיקונה הפרטי, כי אם כדי לגלות דרך חדשה בעבודת ה'. נשמה חדשה זו תאיר לכלל ישראל את דרכם עדי הגאולה האמיתית והשלימה.

ביטול פירושו על כל התורה

בהיותו ילד בגיל שמונה(!), חיבר אדמו"ר הזקן, פירוש על כל התורה. פירוש אחד שכלל את פירוש רש"י, 'אבן-עזרא' והרמב"ן. רבינו מהרי"ל (רבי יהודה לייב) אחיו של אדמו"ר הזקן אף הספיק לראות את הפירוש.

שנתיים לאחר מכן בגיל עשר, חלם רבי שניאור זלמן כי הוא מוזמן לדין תורה בבית הכנסת בעיירה. שם מול הדיינים עמדו שלושה זקנים בעלי הדרת פנים. אב בית

ישראל לאדמו"ר הזקן. במכתבו הוא פונה אליו בדרישה שיהיה 'רבי' באשר הגיע הזמן שיקבל על עצמו את הנהגת החסידים ברוסיה, בהדגישו כי אל לו להתחמק מן המשימה הקדושה המוטלת עליו. בהמשך המכתב מתווה רבי מנחם מנדל מוויטבסק את דרכי ההנהגה על פיהם יהיה עליו להנהיג את החסידים, ומוסיף כי מובטחת לו ברכת הצלחה.

באותה תקופה כבר היה אדמו"ר הזקן מנהיגם של אלפי חסידים שהסתופפו וחסו בצילו, ומאות תלמידים גאונים למדו ב'חדרים' שלו. למרות זאת לא שש לקבל על עצמו את העל האדיר הכרוך בקבלת התואר 'רבי'. במכתב תשובה לרבי מנחם מנדל (בשנת תקמ"ח, כארבעה חודשים לפני הסתלקותו) כותב לו אדמו"ר הזקן כי נרעד לשמוע אשר נמשח להנהיג את החסידים ברוסיה, ומוסיף כי התפקיד כבד עליו ולא יוכל לשאתו לבדו. אולם, בהמשך מכתבו הוא כותב כי מכיון שאינו רוצה להמרות את פי רבו, הרי הוא מקבל עליו את התפקיד ובתנאי שיעלהו רבו בזכרונו מדי יום ביומו ויברכו בכל הברכות.

רבי מנדל'י מצדו שלח גם הוא מכתבים לחסידים ברוסיה שיקבלו על עצמם את הנהגתו ונשיאותו של רבי שניאור זלמן. במכתבו האחרון ששיגר בשנת תקמ"ח, זמן קצר לפני הסתלקותו, הוא כותב כי בזאת מוכתר רבי שניאור זלמן למנהיגם הבלעדי והבלתי מעורער של עדת החסידים ברוסיה. בעקבות זאת קיבלו על עצמם קהל החסידים ברוסיה את נשיאותו של אדמו"ר הזקן. ובכל זאת, רק חמש עשרה שנה לאחר הסתלקות הרב המגיד קיבל אדמו"ר הזקן על עצמו להיות רבם ומנהיגם הרשמי של החסידים.

"תניא קדישא"

בספרו, "ספר התניא", ספר היסוד של תורת חסידות

הדין פתח ואמר כי השלושה: רש"י, אבן-עזרא והרמב"ן, תובעים אותך על שאתה מונע אותם מלהיות מזכי הרבים, שהרי כשילמדו את פירושך הכולל את פירושיהם, לא ילמדו את פירושו של כל אחד מהם. מכיון שלא מצא מה להשיב, ענה בתום לבו ומתוך בכי כי יבטל את פירושו. הזקנים שמו את ידיהם על ראשו וברכוהו כי יזכה להצלחה מופלגה בעבודתו הקדושה "אשר אלפים ורבבות מישראל, בכל הדורות, עד לביאת גואל צדק, ילכו לאורו". כשהתעורר, התעצב אל לבו ודאג מאוד וישב בתענית, וכשנשנה החלום פעמיים, עמד וביטל את פירושו.

אצל הרב 'המגיד ממזריטש'

לאחר חג הפסח בשנת ה'תקכ"ד, בהיותו בן 16 בלבד, החליט בהסכמת אשתו לנסוע למזריטש ללמוד אצל המגיד ממזריטש. שיקולו העקרי היה: בוולנה לומדים כיצד ללמוד – וזאת כבר ידע, אמנם במזריטש מלמדים כיצד להתפלל – וזאת טרם ידע. כשבא למזריטש ביקשו חסידיו לעשותו רבי, אך הוא סירב בטענה כי הינו צעיר. כשהחליט להישאר במזריטש, גילה לו המגיד (את דברי הבעש"ט אודותיו) כי הוא נשמה חדשה דאצילות המלובשת בגילוי בגופו, וכי תכלית עבודתו היא לבאר ולגלות בדרך חסידות חב"ד את תורת הבעש"ט ובפרט את שיטתו בענין אהבת ה' ואהבת ישראל – שצריכים לאהוב יהודי מפני שהוא יהודי. בהמשך שהותו במזריטש למד בחברותא עם רבי אברהם המלאך (בנו של המגיד), ובגיל עשרים וחמש החל, בהוראת הרב המגיד, לחבר את השולחן ערוך הידוע בשם: "שולחן ערוך אדמו"ר הזקן" (או "שו"ע הרב").

'רבי' ומנהיג רשמי

לאחר הסתלקותו של המגיד ממזריטש, בשנת תקמ"ו, שלח רבי מנחם מנדל מוויטבסק מכתב מיוחד מארץ

כתבי אדמו"ר הזקן

'אגרות קודש', 'אמירה לנכרי', 'ביאורי הזהר', 'הלכות תלמוד תורה', 'לקוטי תורה', 'מאה שערים', 'סדרת ספרי המאמרים', 'סידור אדמו"ר הזקן', 'ספר התניא', 'פסקי הסידור', 'קונטרס הרב', 'שאלות ותשובות אדמו"ר הזקן', 'שאלות ותשובות הרב', 'שולחן ערוך אדמו"ר הזקן', 'תורה אור' ועוד.

עשרת הניגונים שחיבר

מסורת בידי חסידי חב"ד כי אדמו"ר הזקן חיבר בעצמו עשרה ניגונים 'מכוונים' שסגולה מיוחדת להם לעורר במנגן תנועה של תשובה ודביקות הנשמה באלקות. נוהגים שלא לנגן ניגונים אלו (ובפרט את הניגון ד' בבית) באופן שגרתי כי אם בעתים מזומנים או בשעת הכושר. חמשה מתוך עשרת הניגונים אנו יודעים בוודאות כי חוברו על ידו, אמנם בנוגע לשאר הניגונים המיוחסים לו, ספק בידינו אם הוא בעצמו חיברם.

1. ארבע בבית 2. אבינו מלכנו. 3. אלי אתה. 4. בני היכלא. 5. כאייל תערוג. 6. לכה דודי. 7. ניגון דבקות ראש השנה. 8. ניגון דבקות שבת. 9. צאינה וראינה 10. קול דודי. כמו כן 'ניגון ישן' מיוחס גם הוא לאדמו"ר הזקן.

מטרת החסידות ודרכי החסידות

שאל הרבי מוהר"ש את אביו ה"צמח צדק": מה "רצה" (התכוון) הסבא ב'דרכי החסידות', ומה "רצה" בחסידות? ויענהו ה"צמח צדק": "דרכי החסידות" הן – שהחסידים כולם יהיו כמשפחה אחת, ע"פ תורה, באהבה. "חסידות" היא חיות – להזרים חיות ולהאיר את הכל, כולל את ה'לא טוב'; להכיר את מצב הרע האישי, כמות שהוא, כדי לתקנו.

(ע"פ ה'יום יום' כ"ד טבת)

חב"ד ואחד מספרי היסוד של החסידות הכללית, סוקר אדמו"ר הזקן את נפש האדם, מנתח ומפרט את התהליכים הנפשיים בעבודת השם, ומעניק כלים להתגבר על הקשיים העומדים בדרך.

בשנת תקל"ב (1772), לאחר שיסד את שיטת חסידות חב"ד, הודריך רבנו באופן אישי (ביחידות) את חסידיו בעניני עבודת השם. הוראותיו ועצותיו שנרשמו ע"י החסידים לעצמם, נלקטו לאחר מכן כקונטרסים שנלמדו על ידי כלל החסידים. קונטרסים אלו פורסמו בשנת תשד"מ במתכונת "תניא מהדורא קמא". שלוש שנים לאחר מכן, בשנת תקל"ה (1775), התחיל אדמו"ר הזקן לכתוב את ספר התניא וכתיבתו נמשכה משך עשרים שנה, עד אשר בשנת תקנ"ה (1795) סיים הרבי את מלאכת הכתיבה ואישר להעתיקו. ה'מתנגדים' שחששו מהשפעת הספר, יצרו ממנו עותקים מזויפים, בהם הוכנסו במכוון משפטי כפירה. כשנודע הדבר לאדמו"ר הזקן החליט כי הגיע השעה להדפיס את ספר התניא באופן רשמי כדי למנוע זיופים נוספים. בשנת תקנ"ו (1797) שלח אדמו"ר הזקן את ספרו לבית הדפוס בסלאוויטא בצירוף הסכמותיהם של חבריו תלמידי המגיד ממזריטש, ר' משולם זוסיא מאניפולי ור' יהודה לייב הכהן. העותקים הראשונים של ספר התניא הגיעו מבית הדפוס לידי אדמו"ר הזקן ביום כ' כסלו תקנ"ז.

בתחילה, בשל אופיו השכלי, נתקל הספר בהתנגדות אף מצדם של ראשי החסידות, אולם לאחר שנוכחו בהשפעתו המבורכת בהביאו להוספה וחיות בעבודת השם, חדלו להתנגד ואף אימצוהו בחום. כיום, נחשב ספר התניא לראשון בחשיבות מבין ספרי היסוד של תנועת החסידות, נערץ על ידי כל זרמיה ונלמד בכל תפוצות ישראל.

תורה, עבודה (תפילה) וגמילות חסידים

כ"ד טבת, יום הסתלקותו של אדמו"ר הזקן, הוא יום סגולה ו'עת רצון'. יש להשתדל לנצלו בהוספה בתפילה ובלמוד תורת הנגלה ותורת הנסתר (פנימיות התורה, המאור שבתורה - היא תורת החסידות). מנהג חסידים ללמוד לפחות פרק משניות אחד המתחיל באחת מאותיות שמו הקדוש של בעל ההילולא, ללמוד איזה ענין מתורתו, היכן שלבו חפץ, וכן פרק אחד מחיבורו העיקרי, ספר התניא.

נוהגים להרבות בנתינת צדקה בעבור ענין הקשור לעבודתו המיוחדת של בעל ההילולא, כשיבות המתנהלות ברוח שיטתו, עמותות ומוסדות העוסקים בחיזוק היהדות בכלל ובהפצת לימוד החסידות בפרט.

נוהגים להשתתף בהתוועדות חסידית כדי לשמוח ברוב עם בשמחת יום ההילולא [הילולא - 'חתונה'. כמבואר בחסידות שביום הסתלקותו, שבה נשמת הצדיק ומתחברת בשלימות עם "האלוקים אשר נתנה" (הנשמה הצמאה לאלוקות היא בבחינת 'כלה', לשון 'כלות הנפש' - עבודת ה'מקבל' מלמטה למעלה. ואילו הקב"ה, מקור כל ההשפעות, הוא בחינת 'חתן', לשון 'חות דרגא' - 'נחיתת' וירידת ההשפעות מן ה'משפיע' מלמעלה למטה)].

ביום מסוגל זה מאירה נתינת כח מיוחדת לקבל עלינו החלטות טובות בכל הנוגע להוספה והתחזקות בעניני נר מצוה ותורה אור, ובפרט בענין הפצת מעיינות החסידות חוצה, מתוך שמחה וטוב לבב.

התחדשנו!

בוטאו לבקר
באתר המשודרג
www.tanyaor.com

שבת מברכים חודש שבט

בשבת שלפני ראש חודש, מודיעים בבית הכנסת ברוב עם אודות היום, השעה והרגע המדויק בו חל מולד הלבנה ובאיזה יום יחול ראש החודש. בשבת זו, פרשת 'וארא', מכריזים: המולד יהיה ביום רביעי, שעה אחת בצהרים, 42 דקות ו6 חלקים. ראש חודש שבט ביום חמישי הבא עלינו לטובה. לאחר מכן, בעומדו עם ספר התורה בידיו, מברך שליח הציבור את נוסח ברכת החודש, ומיחל עם הציבור כולו שהחודש הבא עלינו לטובה יהיה מבורך בגשמיות וברוחניות.

אמירת תהילים בציבור

בשבת זו, השכם בבוקר, מתקבצים בבית הכנסת לאמירת כל ספר תהילים בציבור. אחרי אמירת התהילים יאמר 'קדיש יתום' מי שהוריו אינם בין החיים. ואם יש אזכרה או אבל ('חיוב') – יאמרו קדיש אחר כל ספר, ויאמרו תחילה ה'יהי רצון' המיוחד שאחרי כל ספר וספר. אחרי כן נוהגים ללמוד מאמר חסידות שיהיה מובן לכל, ולאחר הלימוד מתפללים תפילת שחרית.

אודות אמירת תהילים בציבור בשבת מברכים אמר אדמו"ר הרי"צ: "דבר אמירת תהילים האמור, אינו שייך לאיזה נוסח... ומצד אהבת ישראל... עלינו להשתדל בכל מיני השתדלות, אשר יוקבע בכל הבתי כנסיות באיזה נוסח שיהיה".

והוסיף על כך הרבי מליובאוויטש, נשיא דורנו:

"כשיבוא משיח, לא יידע שום 'קונצים' אלא ידרוש... כתוב בפתק: על כמה יהודים פעלת שישתדלו לומר את כל התהילים בשבת מברכים?"

מתברכים כל הימים

כידוע, מן השבת, יום המנוחה וההתעלות, מתברכים כל ימות השבוע – הן הימים שלפניה והן אלה שלאחריה. הימים שקודם השבת הינם ימי הכנה לשבת, ועל הימים שלאחריה נמשכת השראתה. אמנם בשבת זו, בה מברכים החודש, נוספת מעלה יתירה – ממנה מתברך ראש החודש (הכולל את כל ימות החודש הבאים עלינו לטובה), על מועדיו והימים המיוחדים שבו.

בשבת זו, לאחר תפילת שחרית נוהגים להתוועד, שבת אחים גם יחד, כדי להכין ולעורר עצמנו להכנס לימי החודש הבא בשמחה ובטוב לבב מתוך הוספה בעניני נר מצוה ותורה אור.

להלן הימים המיוחדים שבחודש שבט, אודות חלקם נרחיב את הדיבור לכשיהיו סמוכים יותר:

י' בשבט – הסתלקות הרבנית רבקה, אשת כ"ק אדמו"ר מהר"ש – בשנת עדר"ת; הסתלקות כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ בשנת תשי"י; יום קבלת הנשיאות של חתנו, כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש, רבי מנחם מענדל שניאורסון נשיא דורנו – בשנת תשי"א.

י"ג בשבט – הסתלקות הרבנית שטערנא שרה, אשת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב – בשנת תש"ב.

ט"ו בשבט – ראש השנה לאילנות; יום יציאת הרה"ג והרה"ח המקובל וכו' מוהר"ר לוי יצחק, אבי האדמו"ר מליובאוויטש נשיא דורנו, מבית הסוהר – בשנת ש"ת.

כ"ב בשבט – הסתלקות הרבנית חיה מושקא, בת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ואשת הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו – בשנת תשמ"ח.

הסיפור השבועי

רואה ואינו נראה

באותם ימים היה ביתו של ר' מרדכי מלא מפה אל פה מחסידים תושבי העיר ובחסידים רבים שבאו מכל האזור לפטרבורג. הוא העמיד שולחנות עמוסים כל טוב בעבור האורחים ודאג לכל צורכיהם.

חדר גדול במיוחד יוחד לרבי, שבו קיבל את הנכנסים. שעות רבות ישב הרבי והתוועד עם הציבור באמירת דברי תורה וחסידות.

בעל הבית השתדל מאוד להכין ארוחות טובות ומזינות בעבור הרבי, כדי שיתחזק מעט אחרי שכמעט לא אכל דבר בהיותו במאסר, אולם הרבי מיעט מאוד לאכול, והסתפק בשתיית תה. הדבר הדאיג את החסידים, שרצו בכל לבם ומאודם לחזק את בריאותו של הרבי. מדי פעם בפעם הציעו להביא לו דבר מאכל או משקה מזינים יותר, אך הרבי דחה את ההצעות.

יום אחד נראה שהרבי חש חולשה והוא הסכים שיגישו לו תה בחלב.

ר' מרדכי קם בשמחה והזדרז למלא את בקשת הרבי. הוא ביקש ממשרת הבית להביא לו את החלב הטרי שהובא זה עתה אל הבית. ר' מרדכי לא ויתר על הזכות הגדולה שבשימוש תלמיד חכם, ועסק בעצמו בהרתחת החלב ובהכנת התה המעורבב בחלב. בדחילו ורחימו הביא את הספל והניחו על השולחן לפני הרבי.

הרבי הוסיף לומר דברי תורה וחסידות, והתעלם לחלוטין מהספל המהביל המונח לפניו. עבר זמן מה והרבי פנה אל ר' מרדכי ושאל: "האם התה עם החלב כבר מוכן?"

הבעת תמיהה התפשטה על פני הנוכחים, ור' מרדכי ענה לרבי מיד כי זה כבר הביא את התה עם החלב והעמיד את הספל על השולחן.

שמחת החסידים הרקיעה שחקים עם היוודע הבשורה על שחרורו של רבי שניאור זלמן מלאדי, 'בעל התניא' ו'השולחן ערוך' (המכונה 'אדמו"ר הזקן'), מהכלא הרוסי. חמישים ושלושה ימים ישב במבצר הפטרובלי בפטרבורג, אחרי שנאסר כ'מורד במלכות', בעקבות עלילה שטפלו עליו.

במהלך ימי מעצרו עבר אדמו"ר הזקן חקירות רבות. הוא נשאל שאלות מקיפות על שיטת החסידות, והשיב תשובות מפורטות. בין החוקרים היו גם מלומדים, שניסו לעמוד על מהות שיטתו וההבדלים בינה ובין הדרך המקובלת בין היהודים.

לאחר כל החקירות התברר לחוקרים כי אין מדובר ב'מורד במלכות', כפי האשמה שטפלו עליו, אלא להפך. הם נוכחו כי לפניהם איש קדוש ונעלה, בקי בכל החוכמות, אשר כל תשובותיו חדות וקולעות להפליא.

עם זיכוי המוחלט ושחרורו מהכלא ביום שלישי, י"ט בכסלו (תקנ"ט), שטף גל של שמחה את החסידים, שהיו שרויים כל הימים האלה בחרדה גדולה. השמחה העצומה התפרצה אף לרחובות הבירה הרוסית, והחסידים רקדו ברחובות מרוב אושר ושמחה.

רבי שניאור זלמן רצה לשוב מיד לביתו שבליאוזנה, אולם החסידים הפצירו בו להישאר כמה ימים בפטרבורג, הן כדי שיוכל לנוח ולהתחזק אחרי ייסורי המאסר, הן כדי שלא יתפרש כאילו הזיכוי אינו חד משמעי והרבי ממחר לברוח מעיר הבירה.

הרבי נענה להפצרות והסכים להישאר זמן מה בפטרבורג. הוחלט כי הרבי ישהה בביתו המרווח של הגביר הנודע ר' מרדכי לפלר, מחסידיו הגדולים של הרבי, שהתגורר בפטרבורג.

שחלבו עובד כוכבים ומזלות ואין ישראל רואהו. במילים האלה טמונה משמעות עמוקה ביותר – כאשר גוי חלב את החלב – אין ישראל רואהו! יהודי אינו רואה כלל חלב שחז"ל אסרו לשתותו..."

את דבריו סיכם אדמו"ר הזקן באומרו: "כדאי לבדוק את מקור החלב שהונח כאן, כי בלי ספק זה חלב שנחלב על ידי נוכרי, בשעה שלא היה יהודי שהשגיח בשעת החליבה, כנדרש על פי הדין..."

ר' מרדכי הורה מיד לבדוק את מקור החלב, ונמצא כי בדיוק כפי שאמר הרבי כן היה. ויהי לפלא.

(את הסיפור סיפר רבי ברוך אפשטיין בספרו 'מקור ברוך' [חלק ג, עמ' 1616]. הוא שמעו מאביו, הגאון בעל 'ערוך השולחן', ששמע זאת בעצמו מפי כ"ק אדמו"ר ה'צמח-צדק').

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

הרבי, כאילו לא שמע את התשובה, הוסיף לדבר בנקודה שבה עמד. מעיינות תורת וחסידות שפעו ממנו, ועדיין לא נגע בספל התה והחלב שלפניו.

עברו עוד כעשר דקות ושוב שאל הרבי בעדינות: "האם מישהו יכול להביא תה עם חלב?"

הפעם היתה התמיהה מוחלטת. הלוא כבר אמרו לרבי שספל התה עם החלב עומד לפניו על השולחן!

בעל הבית חש מבוכה רבה. בזהירות רבה לקח את כוס התה והחלב והזיז אותה לעבר ידו של הרבי ואמר: "רבי, הנה ספל התה והחלב. הוא כבר עומד מוכן על השולחן..."

ברגע שהספל נגע בידו של הרבי נרתע הרבי ומשך את ידו בחרדה, כאילו חש כווייה בידו. פניו התלהטו באש קודש והוא אמר: "כמה גדולים דברי חכמינו בדויקים בלשונם בהלכה האוסרת חלב נכרי. חז"ל אומרים: 'חלב

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת וארא

ישועת ה' קריבה ובאה

הפרשה הקודמת (שמות) הסתיימה בטענתו הקשה של משה ”למה הרעות לעם הזה...”. על כך עונה הקב"ה למשה כי בקרוב יראה את ידו החזקה. עתה, כשהוגדשה סאת הייסורים וזעקת בני ישראל מגיעה השמימה, יקיים ה' את בריתו עם האבות והתשועה תמהר לבוא.

משה ממהר להשמיע את הדברים באוזני בני ישראל, אולם הם מתקשים לקבלם ”מקוצר רוח ומעבודה קשה”.

הקב"ה שב ושולח את משה אל פרעה לצוותו להוציא את בני ישראל ממצרים. ושוב מקשה משה וטוען: אם בני ישראל אינם מקבלים את דברי, הכיצד יעלה בידי לשכנע את פרעה להוציאם.

בעקבות טענת משה, שוב מצרף אליו ה' את אהרן אחיו.

ייחוסם של משה ואהרן

התורה מייחדת מספר פסוקים אודות ייחוסם המשפחתי של משה ואהרן גיבורי ספר שמות. כהקדמה, אנו לומדים בקצרה גם אודות משפחות ראובן ושמעון הקודמים ללוי.

משה ואהרן הינם נכדים ונינים ללוי. נכדים מצד אמם, יוכבד בת לוי, שנוולדה ביום בו הגיעו יעקב ובניו למצרים.

ונינים מצד אביהם, עמרם, בנו של קהת בן לוי.

משה ואהרן מתחלקים בשליחות

בתגובה לטענת משה כי אינו מתאים לשליחות בשל

היותו ”ערל שפתיים” (מתקשה בדיבור, אשר על כן אינו מתאים לייצג את הקב"ה לפני בני ישראל ולפני פרעה), משתף הקב"ה עמו בשליחותו את אהרן אחיו. הוא מודיעם מראש כי פרעה הרשע לא יסכים להוציא את עמם מארצו, באשר יוסיף ה' להקשות את לבו יתר על רשעתו (מצד עצמו) כדי להפליא בו ובעמו את מכותיו.

משה בן השמונים ואהרן אחיו בן השמונים ושלוש מקבלים על עצמם את עול השליחות.

המטה הופך לתנין

משה ואהרן מתייצבים שוב לפני פרעה, וכמופת להוכחת אמיתות שליחותם משליך אהרן בשם ה' את מטהו לפני פרעה והמטה הופך לתנין. פרעה המוקף במכשפים אינו מתרשם. הוא מצוה על מכשפיו לחולל מופת דומה, אלא שלפתע תנין אהרן, שבינתיים שב והיה למטה, בולע את תניני המכשפים.

ובכל זאת, גם לאחר המופת והפלא המתרחשים לנגד עיניו, מכביד פרעה את לבו ואינו מסכים לשחרר את בני ישראל.

היאור ושאר מקורות המים הופכים לדם

עתה מתחילה התורה בתיאור תהליך שבירת תוקף קליפת מצרים ומלכם ע"י עשר המכות.

משה יוצא במצות ה' לפגוש את פרעה היוצא מידי בוקר

אל שפת היאור. בפגישתם מתרה בו משה כי באם לא יוציא מארצו את עם ישראל, יהפכו מימי היאור וכל מימי מצרים לדם. משמסרב פרעה, נוטה אהרן את מטהו על היאור וכל מימות מצרים, ביאור וביבשה, הופכים לדם. בהעדר מים לשתיה, נופל על המצרים צמא נורא, וסירחון הדגים המתים ביאור מבאיש את הארץ כולה. ובכל זאת מחזק פרעה את לבו ומסרב להכנע, תוך שהוא מתעקש להוכיח כי גם מכשפיו יודעים לחולל מופת שכזה.

שבוע ימים נמשכת המכה (וכך גם תשע המכות הבאות אחריה) עד אשר חוזרים מי היאור ושאר מקורות המים במצרים לקדמותם.

נחילי צפרדעים מכסים את מצרים

במשך שלושה שבועות (כפי שינהג קודם כל מכה מהמכות הבאות) עומד משה ומתרה בפרעה אשר אם לא ימהר ויוציא את עם ה' ממצרים, תכה בו המכה השניה היא מכת הצפרדעים אשר יעלו מן היאור. אך כצפוי מתעלם פרעה מן האזהרות. אזי נוטה אהרן את ידו על מימי מצרים ומן היאור עולה ריבוי עצום של צפרדעים המכסים את כל ארץ מצרים, בתוך הבתים, בחדרי השינה ובמיטות, במטבחים ואף בתוך תנורי הבישול. מכשפי פרעה מצליחים גם הם להעלות צפרדעים, אך אין רוחו של המלך נרגעת. הוא אינו יכול לשאת את נוכחותם הבלתי נסבלת של הצפרדעים ואת קרקורם מחריש האוזניים העולה מכל פינה.

הפעם, לראשונה, מוכן פרעה לומר כי יוציא את בני ישראל ממצרים. הוא קורא למשה ולאהרן ומתחנן כי יתפללו לה' שיסיר ממנו את המכה. אלא שמיד עם חלוף המכה, מכביד הוא שוב את לבו ומסרב לקיים הבטחתו.

כינים בכל פינה

עתה, בציווי ה', מכה אהרן באדמת מצרים ומן העפר

עולים כינים אשר הולכים ומתפשטים בכל הארץ. הכינים הרוחשים בכל מקום, בקרקע ובצומח באדם ובבהמה, הופכים מטורד מציק ובלתי נסבל. הפעם, באשר אין סוד הכישוף מסוגל להמציא בריות כה קטנות, אין חרטומי מצרים (המכשפים) מצליחים ליצור פעולה דומה. לנוכח אוזלת ידם, מודים המכשפים באוזני פרעה כי תופעת מכת הכינים "אצבע אלוקים היא". אולם אין הדבר מרכז את לב פרעה והוא ממשיך לחזק את לבו לעמוד בסרובו להשמע לקב"ה.

חיות שרף ומיני מזיקים

ושוב יוצא משה לפגוש את פרעה על שפת היאור, ומבקשו-מזהירו "שלח את עמי ויעבדוני". הפעם הוא מתריע כי סרובו יביא עליו את מכת הערוב, פגיעת ערב רב של בעלי חיים למיניהם ובהם חיות טורפות, נחשים ועקרבים. וכשגם הפעם ממאן פרעה להוציאם, מתמלאת לפתע כל ארץ מצרים בריבוי עצום של בעלי חיים, חיות טרף ומיני מזיקים. כבכל מכה, מפלה ה' בין אנשי מצרים לבין בני ישראל המרוכזים באזור גושן (בהם אין המכה פוגעת כלל) והדבר מחזק ומעצים את האות והמופת.

לנוכח הסבל הנורא של בני עמו ממהר פרעה להציע למשה ולאהרן פשרה: עבדו את ה' כאן, בארץ מצרים. אך משה ואהרן דוחים זאת בתוקף באומרם כי עבודת ה' אינה יכולה להיעשות אלא מחוץ לארץ מצרים ערות הארץ. במצוקתו, מסכים פרעה לדרישתם בתנאי שלא ירחיקו לכת, ובלבד שתפסק המכה הנוראה.

אלא שכצפוי, משאך סרה המכה מארץ מצרים, שב פרעה לסורו וחוזר בו מהסכמתו.

מכת הדבר

לאחר אזהרה נוספת, מכה ה' את כל בעלי החיים במצרים במכת דבר. ושוב, כבכל המכות, פוסחת המכה על

ברד שכמוהו לא היה מעולם עומד לנחות על מצרים, מזהיר משה, ומציע למצריים להניס את שארית מקניהם אל מקום מסתור מוגן. ואכן, ישנם מן המצריים שבוחרים להישמע לעצת משה ועושים כדבריו.

משה נוטה את ידו אל השמים והנה מתחיל לרדת שלא כדרך הטבע מטר של גושי קרח גדולים, כשבאורח פלא, מתלקחת אש לוחטת בתוך הברד הניתך ארצה. הברד הנורא מכה בכל דבר חשוף בארץ מצרים, באדם בבהמה ובגידולי השדה.

פרעה מזעיק את משה ואהרן ומודה בפניהם: "חטאתי הפעם, ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים". הוא מבקש מהם להתפלל כי יעצור ה' את המכה האיומה. משה מבטיח כי יתפלל, ומוסיף כי שוב יראה פרעה במוחש כיצד פועלת התפילה, ושוב יוכח לדעת כי ה' הוא האלוקים – מי שברא את הטבע בידו גם היכולת לחולל נס השובר את הטבע.

אלא שגם הפעם. משאך שוככת הסערה, חוזר פרעה וממאן להוציא את עבדיו ממצרים.

צאנם ושאר בעלי החיים של בני ישראל. אך פרעה (אף שנרעש הוא מאד לנוכח העובדה שאין המכה פוגעת בבני ישראל) עדיין מקשה הוא את לבו ובכל זאת אינו נכנע.

מגיפת השחין

על פי ציווי ה', נוטלים משה ואהרן מלא חופניים פיה מכבשן האש וזורים אותו אל הרוח. הפיח מכה בכל ארץ מצרים ומביא עמו את מגיפת השחין. בכל חלקי גופם של המצרים ובהמותיהם נפערים פצעים מבעבעים, מדממים ומכוערים, הגורמים לגרוד מכאיב.

מפגיעת המכה אין חרטומי מצרים יכולים אף לעמוד על רגליהם כדי להתראות בפני משה ואהרן. אולם פרעה בשלו, הוא מוסיף להתעקש ועומד בסרובו.

ברד נורא מכה בכל ארץ מצרים

משה יוצא לפגישה נוספת עם פרעה על שפת היאור ומזהירו מפני מכה נוספת. הפעם מוסיף משה ואומר לפרעה כי אף שה' יכול היה להשמידו כבר מזמן, בכל זאת ממשיך הוא לקיימו רק כדי להפליא בו את מכותיו למען ידע הוא, וידעו כולם, את כחו וגבורתו של הקב"ה.

מארז ניגוני חב"ד

מ"ח ניגונים של התבוננות וכיסופים!!
4 דיסקים ב-120 ש"ח בלבד (כולל משלוח)

להזמנות: 052-56-75-770

לזעוק ולהאמין

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

והשכל (של הקדושה!), התבקשה כאן הזעקה הגדולה: "למה הרעותה!"

עד מתי?

מזה אנו יכולים ללמוד לקח כפול:

מצד אחד עומדת תשובת הקב"ה, שאפילו בשעת צרה כזאת צריך לאמץ את תכונתם של האבות ולא לשאול קושיות. כשעומדים לקראת הגאולה, שאותה מוביל הקב"ה בעצמו, אין לשאול שאלות, אפילו כשהמצב נראה קשה מנשוא.

מצד שני נשארה בתורה גם טענתו של משה רבנו, ואף בה יש לקח נצחי. כשיהודי נמצא בגלות, ובפרט בסוף הגלות, בעקבתא דמשיחא, כאשר החושך הרוחני מכסה ארץ, עד כדי בלבול מוחלט בין אור לחושך ובין טוב לרע – צריכות לשכון בקרבו שתי מגמות נפשיות: מצד אחד עליו להיות חזק באמונתו בקב"ה, שהכל לטובה ושדוקא החשכה הזאת מובילה אל הגאולה; אך מצד שני, מצד החכמה האלוקית, צריכה לפרוץ מפיו הזעקה: למה?! עד מתי?!

אין סתירה

הזעקה אינה סותרת את האמונה. מצד השכל, שבוחן את הנעשה בכליו שלו, צריכה לפרוץ זעקה משוועת: "למה הרעותה לעם הזה!" כך רוצה הקב"ה, שהשכל יגיב כפי שמתקבל אצלו, כפי האמת שלו. ועם זאת צריכה לגבור אצל היהודי תכונתם של האבות, שלא להרהר אחר מידותיו של הקב"ה, וזאת מצד כח האמונה. יהודי נדרש לחיות עם שתי התנועות הנפשיות הללו – מצד אחד אמונה שלימה ובלתי מעורערת, ומצד שני זעקה מכל מעמקי הנפש: "אנו רוצים משיח עכשיו".

"וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב" (שמות ו,ג) פרשתנו נפתחת בתשובת הקב"ה למשה רבנו על הטענה שהשמיע כלפיו בסוף הפרשה הקודמת (שמות): "למה הרעותה לעם הזה!... מאז באתי אל פרעה לדבר בשמך, הרע לעם הזה, והצל לא הצלת את עמך". על כך משיב הקב"ה בראשית פרשתנו: "וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב", וכפי שמפרשים חז"ל: "חבל על דאבדין ולא משתכחין" – הרבה ניסיונות נתנסו האבות ולא הרהרו אחר מידותיי.

כל דבר שנכתב בתורה (לשון הוראה), מטרתו להנחות את היהודי בחייו ובעבודתו את קונו. התורה נמנעת בדרך כלל מלדבר אפילו בגנותה של בהמה, ואילו כאן היא מספרת דבר שלכאורה אינו לשבחו של משה רבנו. ברור אפוא, שהדבר נחוץ כדי ללמדנו הוראת דרך בחיינו.

השכל שואל

משה, שזכה לגילוי השכינה, ודאי ידע על דרכם של האבות. אין ספק שהוא ידע, כי האבות לא הרהרו אחר מידותיו של הקב"ה. הוא עצמו גם עמד בדרגה גבוהה מזו של האבות, וברור שהיתה בו אמונה שלימה בקב"ה ובצדקת דרכיו. אף על פי כן עמד וזעק: "למה הרעותה לעם הזה!"

מבואר בתורת החסידות שמדרגתו של משה היתה מדרגת החכמה, ואילו האבות היו בדרגת המידות – חסד (אברהם), גבורה (יצחק), תפארת (יעקב). במידות (רגשות) יש נטייה לקבלת עול, ואילו השכל שואף להבין. זו הסיבה שהאבות לא הרהרו אחר מידותיו של הקב"ה, ואילו משה עמד ושאל וביקש להבין, שכן מצד החכמה

(מתוך הספר "שלחן שבת",

על פי 'לקוטי שיחות' כרך ג')

להפוך את הקרירות והיובש לחמימות והתלהבות

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

"בא דבר אל פרעה מלך מצרים וישלח את בני ישראל מארצו" (שמות ו,י)

אחת הסיבות למרכזיותה של יציאת מצרים ביהדות (עד שמזכירים אותה בכל יום בתפילה) היא, שבמימד הרוחני-נפשי של האדם, יציאת מצרים היא תהליך יום יומי. 'מצרים' היא מלשון 'מצרים', הם המגבלות והמעצורים שקיימים בכל אדם. עליו לחולל בכל יום מחדש מעין 'יציאת מצרים' – לצאת ולהשתחרר מאותן הגבלות ומאותם 'מצרים' ולהעניק לנשמתו האלוקית חירות להתבטא על פי שאיפותיה האמיתיות.

פרשת השבוע מספרת על ראשיתה של יציאת מצרים, ומזה אנו יכולים ללמוד את הדרכים שבאמצעותן אפשר 'לצאת ממצרים' גם במישור הרוחני נפשי.

מקרירות לחמימות

המכה הראשונה שהונחתה על המצרים היתה מכת דם – כל המים אשר במצרים נהפכו לדם. מזה אנו מבינים, שהצעד הראשון להשתחרר ממצרים הוא הפיכת ה'מים' ל'דם'.

'מים' מסמלים קרירות, רוגע, העדר התלהבות. לעומת זאת, דם הוא סמל החמימות, ההתלהבות, הלהט. וזה הדבר הראשון שאומרים ליהודי: רצונך 'לצאת ממצרים'? רצונך להשתחרר מהמגבלות הכובלות את נפשך? – בראש ובראשונה עליך להפוך את ה'מים' ל'דם': במקום קרירות, החדר לתוכך חום, התלהבות, להט.

נחיצות ההתלהבות

יכול יהודי לטעון: לשם מה לי התלהבות, גם בלי התלהבות אני יהודי טוב. אני מקיים את המצוות, לומד תורה, נזהר מלעבור על איסורי התורה. מה חסר בחיי

אלה?

על כך משיבים לו, שהקרירות היא אבי אבות כל רע. משמעותה האמיתית של הקרירות, שהדברים אינם מעניינים באמת את האדם. כולנו רואים, שכאשר מדובר בדבר שבאמת מעניין אותנו וקרוב ללבנו, אין אנו נשארים קרים כלל וכלל. הקרירות מסמנת שהגישה הכללית של יהודי לעניני תורה ומצוות היא כ"מצות אנשים מלומדה", עשייה יבשה וטכנית של דברים, ומצב כזה הוא ראשיתה של הידרדרות.

על כן הצעד הראשון בשחרורה של הנפש ממגבלותיה הוא סילוק הקרירות והאדישות והבאת חום והתלהבות במקומן – ללמוד תורה, להתפלל, לקיים מצוות ולעבוד את ה' מתוך שמחה והתלהבות, בזריזות ובחמימות, ממש כפי שאנשים מתייחסים לעניני העולם הזה המעניינים אותם.

הידור במצוות

אחד הביטויים המעשיים ליציאת מצרים בעבודת האדם הפנימית הוא נושא הידור במצוות. כשיהודי עובד את ה' בקרירות, די לו במזוזה פשוטה ובתפילין זולות, בתפילה מקוצרת ובהקפדה מינימלית על כשרות. בסך הכל הוא רוצה לצאת ידי חובה, ולשם כך מספיק גם המינימום. אבל כשיהודי עובד את ה' בחמימות ובהתלהבות, הוא משתדל להדר במצוות – להשיג את התפילין והמזוזות הטובות ביותר, את הציצית הנאה ביותר, את סידורי הכשרות הבטוחים ביותר, כי הוא עושה זאת מאהבה, בשמחה, ברצון.

זה אפוא הצעד הראשון בתהליך ה'יציאה ממצרים', וכך מגיעים בסופו של דבר לגאולה פרטית שלימה, ומהגאולה הפרטית – אל הגאולה הכללית, על ידי משיח צדקנו.

(מתוך הספר "שלחן שבת",

על פי 'לקוטי שיחות' כרך א')

חסידות על הפרשה וארא

קיומן בהווה הוא מאור זה, המחיה ומקיים אותן תמיד, וברצות ה' נהפך הנחש למטה וכל הקליפות היו כלא היו.

(ליקוטי-שיחות, כרך ג', עמ' 860)

ההתגלות האלוקית לאבות האומה וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב (וג), וארא: אל האבות (רש"י)

מה מוסיף רש"י בפירושו על לשון הכתוב?
אלא ההתגלות האלוקית לאברהם ליצחק וליעקב לא היתה בגלל מעלתם הפרטית של כל אחד ואחד מהם, כי אם לפי שהיו אבות האומה, וכל מה שקיבלו – מסרו לבניהם אחריהם ולבית ישראל כולו.

(תורה-אור, דף נ"ז, עמ' ב')

האור האלוקי - שורש הקליפות וקיומן וישלך אהרן את מטהו... ויהי לתנין (זי) וארא: אל האבות (רש"י)

התנין מסמל את קליפת מצרים, כדכתיב "הנני עליך פרעה מלך מצרים, התנים הגדול הרובץ בתוך יאוריו" (יחזקאל כט).

מטה (מלשון הטיה ו"המשכה") רומז להמשכת אור אלוקי מעולם לעולם.

בהפיכת המטה לתנין נרמז שהשורש והמקור דקליפת מצרים הוא האור האלוקי שירד פלאים על ידי צמצומים רבים עד שנתהוותה ממנו מציאות של קליפות.

בזה שהתנין נהפך למטה (וכן בכך שמטה אהרן בלע את מטות החרטומים) נרמז, שלא זו בלבד ששורש ומקור הקליפות הוא מהאור האלוקי, אלא שגם עצם

בקרו אותנו באתר החדש

www.tanyaor.com

וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

עודה ראשונה לנפש

ספר התנ"ך

שבת שלום!!!

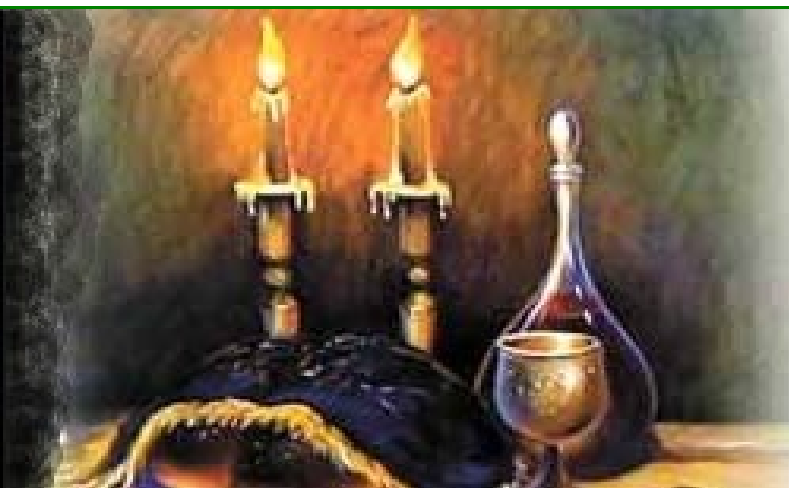
ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:23	16:07	י-ם
17:25	16:21	ת"א
17:22	16:11	חיפה
17:27	16:26	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון